

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obo/1/2022
Identifikačné číslo spisu: 6114202745
Dátum vydania rozhodnutia: 30.05.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:6114202745.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a členiek senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu: BMK Konkurz, k.s., so sídlom A. Kmeťa 19, 010 01 Žilina, IČO: 44 434 774, správca úpadcu: CONUS BB spol. s r.o., so sídlom Havranské 11, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 009 911, zast. Advokátska kancelária Kadura a spol., so sídlom ul. Republiky 16, 010 01 Žilina, IČO: 47 251 671, proti žalovanému: Mgr. W. N., nar. X. B. XXXX, bytom D., zast. JUDr. František Vavráč, advokát, so sídlom Horná 51, 974 00 Banská Bystrica, o zaplatenie 46 471,49 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. októbra 2021, č. k. 43Cbi/2/2020-281, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. októbra 2021, č. k. 43Cbi/2/2020-281, z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 20. októbra 2021, č. k. 43Cbi/2/2020-281, v prvom výroku zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 46 471,49 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy od 1. septembra 2009 do zaplatenia a v druhom výroku priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia sumy 46 657,38 eur s príslušenstvom titulom náhrady škody. V priebehu konania žalobca zbral žalobu v časti o zaplatenie 185,89 eur späť a žiadal o zastavenie konania v tejto časti. Žalobu odôvodnil tým, že Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo dňa 6. mája 2003, sp. zn. 36K/210/2002, vyhlásil konkurz na majetok dlžníka CONUS BB spol. s r.o. a do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovil JUDr. F. M.. Následne Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 9. decembra 2003 ustanovil do funkcie správcu konkurznej podstaty Mgr. W. N.. BMK Konkurz, k. s. bol do funkcie správcu konkurznej podstaty ustanovený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zverejneným v Obchodnom vestníku 159/2012 dňa 3. augusta 2012, ktorým bol zároveň žalovaný ako dovtedajší správca odvolaný z funkcie správcu konkurznej podstaty. Žalovaný predložil dňa 30. júla 2010 Krajského súdu v Banskej Bystrici konečnú správu o speňažovaní majetku úpadcu CONUS BB

spol. s r.o., z ktorej vyplývalo, že za obdobie vykonávania funkcie správcu žalovaným bola do konkurznej podstaty získaná suma 70 540,45 eur, pričom po odpočítaní odmien správcov, vyplatených pohľadávok proti podstate a nákladov spojených s výkonom funkcie správcu bola na uspokojenie pohľadávok konkurzných veriteľov určená suma 42 486,03 eur. Žalovaný ako správca konkurznej podstaty uzatvoril dňa 14. júla 2009 so spoločnosťou CI HOLDING, akciová spoločnosť, obchod „vystavenie zmenky za odplatu“. Jediným dokladom o uzavretí tohto obchodu je „konfirmácia o uzavretom obchode“ zo dňa 14. júla 2009, v zmysle ktorej bola vystaviteľom CI HOLDING, akciová spoločnosť, vystavená vlastná zmenka bez protestu v nominálnej hodnote 46 657,38 eur, ktorá bola splatná dňa 31. augusta 2009. Majiteľom zmenky sa stal žalovaný, ako správca konkurznej podstaty úpadcu CONUS BB spol. s r.o. Zmenka zaplatená nebola. Spoločnosť CI HOLDING, akciová spoločnosť, nemala v čase uzatvárania obchodu v predmete činnosti obchodovanie s cennými papiermi, ani vykonávanie činnosti na základe zmlúv podľa § 34 až § 37 zákona č. 600/1992 Zb. o cenných papieroch. Na majetok spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť, bol dňa 2. júna 2012 vyhlásený konkurz. Do konkurzného konania bola prihlásená pohľadávka úpadcu CONUS BB spol. s r.o. titulom vystavenej zmenky, avšak predpoklad uspokojenia je zanedbateľný. V čase podania žaloby bol žalovaný uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 10. júna 2013, sp. zn. 1T/4/2013 z obzvlášť závažného zločinu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku. V rozhodnutí bolo konštatované, že žalovaný neoprávnene investoval a vložil finančné prostriedky z účtu úpadcu v celkovej výške 46 471,49 eur. Žalovaný podľa žalobcu porušil povinnosť vyplývajúcu pre správcu konkurznej podstaty postupovať s odbornou starostlivosťou.

3. Vo veci najprv rozhodol Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom z 27. novembra 2019, č. k. 16Cb/2/2014-218, ktorým v prvom výroku žalobu o zaplatenie 46 471,49 eur s úrokom z omeškania zamietol, v druhom výroku zastavil konanie o zaplatenie 185,89 eur a v treťom výroku zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o ich výške. Proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica podal žalobca odvolanie, na základe ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 20. augusta 2020, č. k. 43CoKR/19/2020-247, zrušil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica v jeho prvom výroku, ktorým bola žaloba zamietnutá a v jeho treťom výroku, ktorým bolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania a vec vrátil Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie. Dôvodom pre zrušujúce rozhodnutie krajského súdu bola výlučná miestna príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici na konanie v prvej inštancii, a to z dôvodu, že ide o súd, na ktorom sa konkurzné konanie začalo do 31. decembra 2005 podľa právnej úpravy účinnej do 31. decembra 2005. V ďalšom konaní mal Okresný súd Banská Bystrica postúpiť spor Krajskému súdu v Banskej Bystrici postupom podľa § 43 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) ako súdu výlučne miestne príslušnému. Okresný súd Banská Bystrica spor postúpil dňa 10. septembra 2020 Krajskému súdu v Banskej Bystrici ako súdu výlučne miestne príslušnému.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd prvej inštancie vec následne právne posúdil podľa § 8 ods. 2 a 5 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“ alebo „zákon o konkurze a vyrovnaní“) a podľa § 420 ods. 1 a 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“).

4.1. Podľa súdu prvej inštancie medzi žalobcom a žalovaným nebolo sporné, že žalovaný investoval peniaze úpadcu získané zo speňaženia konkurznej podstaty do nákupu zmenky vystavenej spoločnosťou CI HOLDING, akciová spoločnosť, a to vo výške 46 657,38 eur. Sporným zostalo, či takým konaním správca prišiel k porušeniu jeho právnej povinnosti. Podľa žalobcu žalovaný nekonal v súlade s odbornou starostlivosťou tak, ako to predpokladá ust. § 8 ods. 2 ZKV a mal povinnosť pristúpiť k rozvrhovému konaniu a následnému uspokojovaniu konkurzných veriteľov. Žalovaný nemal vôbec investovať a obchodovať s finančnými prostriedkami patriacimi do konkurznej podstaty. Žalovaný namietal, že správcovi konkurznej podstaty v konkurzných konaniach vedených podľa zákona o konkurze a vyrovnaní nevyplýva povinnosť zložiť výťažok zo speňaženia majetku na účet v banke.

4.2. Súd prvej inštancie prisvedčil žalovanému v tej časti, že správcovi konkurznej podstaty vyplýva povinnosť zložiť peňažné prostriedky podliehajúce konkurzu na účet v banke až z ust. § 10 ods. 1 zákona č. 8/2005 Z. z. o správcoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov, na ktorý odkazuje zákon č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, teda až neskoršia právna úprava. Správca konkurznej podstaty v konkurzných konaniach, ktoré sa riadia zákonom o konkurze a vyrovnaní, preto nebol zo zákona povinný zložiť peniaze na účet v banke. Zákon o konkurze a vyrovnaní ponechal na odbornom zvážení správcu konkurznej podstaty akým spôsobom bude nakladať s peniazmi, ktoré získal ako výťažok speňaženia konkurznej podstaty, avšak jeho povinnosťou bolo zabezpečiť, aby peniaze určené pre veriteľov boli bezpečne uschované do doby, kým ich správca nevyplatí veriteľom na základe rozvrhového uznesenia. Správca je tak oprávnený určiť spôsob uschovania peňazí, avšak je povinný pri tom zo zákona postupovať s odbornou starostlivosťou.

4.3. Poskytnutie prostriedkov do podnikania iným subjektom a rovnako nákup cenných papierov v sebe objektívne zahŕňa riziko, že dlžník poskytnuté prostriedky nevráti. Nákupom zmenky sa majiteľ zmenky stáva veriteľom vystaviteľa zmenky a nemôže ovplyvniť, za akým účelom vystaviteľ peniaze od neho prijal. Správca preto ani nemal ako ovplyvniť akým spôsobom bude vystaviteľ zmenky CI HOLDING, akciová spoločnosť, s prostriedkami nakladať a či bude podnikat' takým spôsobom, že ich aj s dohodnutým výnosom vráti. Išlo preto o rizikový obchod. V neprospech žalovaného svedčí aj suma, ktorú vložil do zmenkového obchodu vo výške 46 657,38 eur. Investícia celej sumy do jediného cenného papiera od jediného emitenta je vysokorizikovým konaním, ktoré sa nedá vyhodnotiť ako odborná starostlivosť. Správca zároveň o zámere vykonať rizikový obchod vopred neinformoval veriteľský výbor a ani konkurzný súd. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaný nákupom zmenky z finančných prostriedkov úpadcu porušil právnu povinnosť výslovne uvedenú v ust. § 8 ods. 2 ZKV.

4.4. Príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody súd prvej inštancie vymedzil tým, že k zníženiu majetku úpadcu došlo práve v dôsledku toho, že finančné prostriedky, ktoré boli získané speňažením jeho majetku, boli prevedené v zmenkovom obchode na spoločnosť CI HOLDING, akciová spoločnosť, ktorá uvedené finančné prostriedky nevrátila. K vzniku škody preto prišlo práve v dôsledku neodborného nakladania s konkurznou podstatou.

4.5. Vo vzťahu k vzniku škody súd prvej inštancie uviedol, že majetok úpadcu sa v dôsledku konania žalovaného znížil o sumu, ktorú investoval do zmenky, pretože CI HOLDING, akciová spoločnosť, ako vystaviteľ zmenky, úpadcovi finančné prostriedky nevrátila. Na moment vzniku škody a jej výšku má vplyv skutočnosť, že žalovanému sa nepodarilo vymôcť finančné prostriedky od CI HOLDING, akciová spoločnosť a zároveň vyhlásením konkurzu na vystaviteľa zmenky (2. júna 2012) už bolo žalovanému, ako bývalému správcovi zrejme, že dlžník je platobne neschopný, pričom vymáhanie plnenia bolo znemožnené v dôsledku právnych účinkov vyhlásenia konkurzu na neho.

4.6. Súd prvej inštancie vo vzťahu k zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. júna 2019, č. k. 1Obo/10/2018-388, v zmysle záverov ktorého, pre zistenie, či správca konkurznej podstaty zodpovedá podľa ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je rozhodujúce splnenie objektívnych a subjektívnych predpokladov zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka, preto ani prípadný pozitívny výsledok trestného konania pre záver o zodpovednosti žalovaného za škodu z hľadiska § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je rozhodujúci.

4.7. Podľa súdu prvej inštancie napriek oslobudzujúcemu rozsudku žalovaného v trestnom konaní, je daná zodpovednosť žalovaného za škodu podľa ust. § 420 Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k zavineniu súd prvej inštancie uviedol, že Občiansky zákonník v ust. § 420 ods. 3 upravuje zodpovednosť za škodu založenú na prezumpcii nedbanlivostného konania. Dôkazné bremeno, že škoda nevznikla zavineným konaním spočíva na škodcovi, ktorý sa môže zodpovednosti zbaviť tým, že preukáže, že škodu nezavinil. Žalovaný vzhľadom na svoje odborné vzdelanie a výkon činnosti správcu a advokáta vedel, že zmenka je cenný papier, pri ktorom je vždy prítomné riziko, že vystaviteľ jej majiteľovi nezaplatí. Vedel preto, že investuje peňažné prostriedky určené na rozdelenie veriteľom, dovedy bezpečne uložené na účte v banke, do cenného papiera spojeného s rizikom straty. Bez primeraných dôvodov sa spoliehal na to, že zmenkový obchod bude úspešný a peňažné prostriedky sa do konkurznej podstaty navrátia. Konanie, kedy subjekt vie o možnosti spôsobenia škody, ale bez primeraných dôvodov sa spolieha, že škodu nespôsobí je tzv. vedomou nedbanlivosťou. V danom prípade podľa súdu prvej inštancie nemohlo ísť o nevedomú nedbanlivosť, a to vzhľadom na vzdelanie správcu konkurznej podstaty.

4.8. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie žalobcovi sumy 46 471,49 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 46 471,49 eur od 1. septembra 2009 do zaplatenia.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, e/, f/ a h/ C. s. p., teda súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaciemu súdu navrhuje, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5.1. Žalovaný v odvolaní poukázal na podstatnú zmenu okolností, za ktorých bola podaná žaloba v tejto veci, a to s odkazom na oslobodzujúci rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 23. novembra 2017, sp. zn. 3To/66/2017. Žalobca mal následne v konaní tvrdiť a dokazovať zodpovednosť žalovaného za škodu, pričom zavinenie žalovaného bolo vykonaným dokazovaním v trestnom konaní vylúčené. Podľa žalovaného v skutkovej podstate § 237 a § 238 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov časť „... že poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť...“ je možné stotožniť s porušením povinnosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie mal prihliadať na oslobodzujúce rozhodnutie v trestnom konaní. Ak je protiprávnosť v konkrétnej veci definovaná rovnako v trestnom práve a rovnako v občianskoprávnej úprave, tak zistenie trestného orgánu o absencii protiprávnosti musí byť záväzná aj pri zodpovednosti za náhradu škody. Žalovaný bol v trestnom konaní oslobodený aj z dôvodu absencie zavinenia. Krajský súd sa s týmto záverom nevysporiadal a neuviedol v čom sú skutkové zistenia odlišné od skutkových zistení v trestnom konaní.

5.2. Súdu prvej inštancie zároveň žalovaný vyčíta odmietnutie návrhov na doplnenie dokazovania a posúdenie rozhodujúcich skutočností pre záver o zodpovednosti žalovaného za škodu, a to vo vzťahu k jednotlivým predpokladom zodpovednosti za škodu.

6. Žalobca k odvolaniu žalovaného doručil súdu svoje vyjadrenie, v ktorom sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie a k odvolaniu žalovaného uviedol, že ho považuje za nedôvodné. Žalovaný sa v odvolaní sústredil výlučne na argumentáciu z trestnoprávneho hľadiska.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania, viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1 a § 383 C. s. p.) prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

8. Odvolacie námietky žalovaného je možné rozdeliť do dvoch základných častí, kde v prvej časti žalovaný primárne namieta odklon záverov krajského súdu pri rozhodovaní o zodpovednosti žalovaného za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka od záverov vyslovených v trestnom konaní, v ktorom bol žalovaný oslobodený a v druhej časti namieta nevykonanie navrhovaných dôkazov a nesplnenie ostatných predpokladov pre jeho zodpovednosť za škodu.

K oslobodeniu žalovaného v trestnom konaní

9. Žalovaný v odvolaní zdôrazňuje, že pokiaľ súd prvej inštancie posúdil jeho konanie spočívajúce v odkúpení zmenky spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť, za porušenie povinnosti správcu konkurznej podstaty postupovať v konkurznom konaní s odbornou starostlivosťou, bol súd prvej inštancie povinný sa minimálne vysporiadať s rozhodnutiami vydanými v trestnom konaní, ktorými bol žalovaný oslobodený spod obžaloby a ktoré podľa žalovaného konštatovali, že žalovaný neporušil povinnosť stanovenú všeobecne záväzným právnym predpisom.

9.1. Odvolací súd v tejto časti prisvedčuje žalovanému, že ním vznesená polemika je podstatná pre rozhodnutie v tejto veci, súd prvej inštancie sa s ňou nevysporiadal v úplnosti a je preto potrebné

poskytnúť žalovanému vysvetlenie. Najvyšší súd sa však stotožňuje s vecnou správnosťou záveru súdu prvej inštancie o porušení povinnosti žalovaného ako správcu konkurznej podstaty postupovať s odbornou starostlivosťou, a to uzatvorením značne rizikového obchodu z finančných prostriedkov získaných zo speňaženia majetku v konkurznej podstate určených na rozdelenie veriteľom úpadcu, a to bez zabezpečenia ochrany takto použitých finančných prostriedkov úpadcu.

9.2. Najvyšší súd v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 3Tdo/55/2015 rozsudkom z 18. januára 2017, rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 18. septembra 2014, sp. zn. 3To/29/2014, ktorým bol žalovaný uznaný za vinného z trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 238 Trestného zákona, bol porušený zákon, predmetný rozsudok krajského súdu zrušil a krajskému súdu prikázal, aby vec v predmetnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd uviedol, že úprava povinnosti správcu v ustanovení § 8 ods. 2 „s odbornou starostlivosťou“ je všeobecná a abstraktná a jej obsahové vymedzenie je možné len cez špeciálnu a explicitne existujúcu zákonnú povinnosť (objektívna stránka skutkovej podstaty § 237, § 238 Trestného zákona... poruší všeobecne záväzným právnym predpisom ustanovenú povinnosť...) Musí ísť o povinnosť konkrétne existujúcu v špeciálnej norme zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorá explicitne musí byť pre potreby trestnej zodpovednosti vo forme normatívneho príkazu alebo zákazu.

9.3. Najvyšší súd tak v predmetnej veci uzavrel, že pre potreby trestnej zodpovednosti a naplnenie skutkovej podstaty § 237 a § 238 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), je potrebná zákonom špeciálne a explicitne stanovená zákonná povinnosť, ktorou podľa senátu konajúceho vo veci všeobecná a abstraktná povinnosť správcu konkurznej podstaty konať s odbornou starostlivosťou nebola. V uvedenej veci tak najvyšší súd nekonštatoval, že žalobca neporušil svoju povinnosť konať s odbornou starostlivosťou, ale konštatoval, že z pohľadu trestného práva pre naplnenie príslušnej skutkovej podstaty by bolo potrebné mať v zákone konkrétne špecifikovanú povinnosť správcu konkurznej podstaty konať alebo nekonať určitým spôsobom s finančnými prostriedkami úpadcu.

9.4. Najvyšší súd zároveň považuje za vhodné poukázať aj na neskoršie zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. septembra 2017, sp. zn. Tpj 28/2017 publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2017 ako R 51/2017, ktoré vzhľadom na výkladové rozdiely riešilo otázku, či je možné porušením povinnosti správcu podstaty postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou podľa § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov spáchať trestný čin porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo podľa § 238 Trestného zákona. Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu v predmetnom stanovisku prijalo záver, že aj porušením povinnosti postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou sa môže správca dopustiť spáchania trestného činu porušovania povinnosti pri správe cudzieho majetku podľa § 237 alebo § 238 Trestného zákona. Aj z odôvodnenia uvedeného stanoviska vyplýva, že jedna výkladová línia senátov najvyššieho súdu uvedená v stanovisku ako variant A/ (v skutkovo obdobných veciach ako vec žalovaného) prijímala záver, že trestnosť činu nemožno založiť na porušení povinnosti správcu podstaty postupovať s odbornou starostlivosťou bez ustanovenia ďalšej špecifickej „vykonávacej“ povinnosti. Neskoršie citované stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu však dospelo k záveru, že aj porušenie všeobecnej povinnosti správcu postupovať pri výkone funkcie s odbornou starostlivosťou môže naplniť skutkovú podstatu trestného činu podľa § 237 alebo § 238 Trestného zákona.

9.5. Uvedený výklad napokon zjednotený v rámci trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu však najvyšší súd považoval za potrebné uviesť nie z dôvodu, že by bol podstatný pre rozhodnutie v tejto veci (keďže žalovaný bol právoplatne oslobodený a neskoršie zjednocujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia na tom nič nemení), ale pre zdôraznenie toho, že i závery trestného súdu, na ktoré poukazuje v konaní opakovane žalovaný, neznamenajú, že by trestný súd vyslovil, že žalovaný sa skutkom, z ktorého titulu mala vzniknúť žalobcovi škoda uplatňovaná v tomto konaní, nedopustil porušenia povinnosti (aj keď všeobecnej a abstraktnej) konať s odbornou starostlivosťou. Znamenajú len, že v tom čase prijali súdy konajúce v trestnej veci žalovaného výklad, že pre vyvodenie trestnej zodpovednosti je potrebné porušenie vo všeobecne záväznom právnym predpise presnejšie vymedzenej povinnosti.

9.6. Závery trestného súdu však nie sú podľa názoru najvyššieho súdu pre účely rozhodovania o zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka v tomto konaní podstatné, a to z dôvodu, že sa týkajú výkladu normy trestného práva a naplnenia skutkovej podstaty trestného činu, kde

trestný súd vyslovil, že pre potreby trestnej zodpovednosti je potrebná ešte špeciálna norma. Uvedený výklad právnej normy trestného práva učinенý trestným súdom sa preto nemôže vzťahovať na svojím účelom a zaradením v systéme práva odlišnú právnu normu obsiahnutú v § 420 Občianskeho zákonníka.

9.7. Najvyšší súd je preto toho názoru, že záver súdu prvej inštancie o naplnení jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu, a to predpokladu porušenia povinnosti žalovaným, ktorou je povinnosť správcu konkurznej podstaty postupovať s odbornou starostlivosťou podľa § 8 ods. 2 zákona o vyrovnaní, bol súdom prvej inštancie prijatý správne. Odvolací súd sa stotožňuje aj s opisom skutkových okolností, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k záveru o porušení povinnosti žalovaného konať s odbornou starostlivosťou, odôvodnením rizikovosti konania žalovaného a aj s odôvodnením nedbanlivostného konania žalovaného.

K ostatným predpokladom zodpovednosti za škodu

9. Súd prvej inštancie k ďalšiemu predpokladu zodpovednosti žalovaného za škodu, a to vzniku samotnej škody, uviedol, že na moment vzniku škody a jej výšku má vplyv skutočnosť, že žalovanému sa nepodarilo vymôcť finančné prostriedky od spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť a zároveň vyhlásením konkurzu na vystaviteľa zmenky (2. júna 2012) už bolo žalovanému, ako bývalému správcovi zrejme, že dlžník je platobne neschopný, pričom vymáhanie plnenia bolo znemožnené v dôsledku právnych účinkov vyhlásenia konkurzu na neho. Plnenie zo strany dlžníka tak do konkurznej podstaty nebolo poskytnuté. Zmenšením majetku úpadcu o sumu zodpovedajúcu zmenkovej istine tak vznikla žalobcovi škoda. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že výška škody je v tomto prípade suma, o ktorú sa zmenšil majetok úpadcu. Žalovaný speňažením majetku úpadcu získal finančné prostriedky, ktoré patrili úpadcovi a ktoré bol povinný úpadcovi vydať.

9.8. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že pohľadávka úpadcu CONUS BB, spol. s r.o. titulom vystavenej zmenky bola prihlásená do konkurzu vyhláseného na majetok spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť, avšak predpoklad uspokojenia pohľadávky je zo zistených informácií o stave majetku zanedbateľný. K tomuto svojmu tvrdeniu žalobca žiadne dôkazy do konania nepredložil.

9.9. Žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie argumentoval, že škoda doposiaľ nevznikla z dôvodu, že konkurz na majetok CI HOLDING, akciová spoločnosť, stále prebieha a nie je zrejme v akej miere bude uspokojená prihlásená pohľadávka spoločnosti CONUS BB, spol. s r.o. Keďže škoda doteraz nevznikla a už vôbec nie je možné ustáliť jej výšku, je rozhodovanie o náhrade škody podľa žalovaného predčasné.

9.10. V odvolaní žalovaný namieta aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súčasťou práva sporovej strany na spravodlivý proces a súčasťou správneho procesného postupu súdu je aj poskytnutie odpovedí súdom na podstatné otázky, ktoré v konaní vznikli a logické odôvodnenie rozhodnutia.

9.11. Najvyšší súd konštatuje, že v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie nenašiel odpoveď na otázku, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s argumentáciou žalovaného ohľadom pohľadávky úpadcu prihlásenej v konkurze spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť, ktorý ešte nebol ukončený a v ktorom môže prísť k čiastočnému uspokojeniu pohľadávky úpadcu CONUS BB, spol. s r.o., čo bude mať nevyhnutne za následok zníženie výšky škody uplatňovanej žalobcom v tomto konaní. Žalobca v konaní netvrdil a nepreukazoval, že uspokojenie úpadcu CONUS BB, spol. s r.o. bude nulové, tvrdil len, že vzhľadom na dostupné informácie bude zanedbateľné. Na základe takýchto tvrdení žalobcu a následne aj v súlade s ustáleným skutkovým stavom súdom prvej inštancie potom nie je zrejme, ako možno v čase, kedy ešte výška uspokojenia úpadcu v konkurze nie je známa, uložiť žalovanému povinnosť nahradiť škodu, ktorej výška tak v skutočnosti ešte zistená nie je. Podľa názoru najvyššieho súdu za takto ustáleného skutkového stavu v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ešte ani neprišlo ku vzniku škody, a to vzhľadom na tú skutočnosť, že stále môže prísť k (aj keď len čiastočnému) uspokojeniu pohľadávky úpadcu CONUS BB, spol. s r.o., ktorá je prihlásená v konkurze spoločnosti CI HOLDING, akciová spoločnosť.

9.12. Žaloba sa z uvedeného dôvodu za zisteného skutkového stavu javí ako predčasná. Najvyšší súd si je vedomý tej skutočnosti, že vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na majetok dlžníka je pravdepodobné, že už nepríde k významnému plneniu do konkurznej podstaty úpadcu CONUS BB, spol. s r.o., avšak

žalovanému nemožno uložiť povinnosť nahradiť škodu na základe pravdepodobnosti jej vzniku a odhadu jej výšky, ale je potrebné presne ustáliť v akej časti nebude pohľadávka úpadcu CONUS BB, spol. s r.o. uspokojená a až následne v tejto časti uložiť žalovanému povinnosť nahradiť škodu.

9.13. Na základe vyššie uvedeného dôvodu je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C. s. p. a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 C. s. p. na ďalšie konanie, keďže zistený nedostatok nie je možné napraviť v odvolacom konaní.

9.14. Najvyšší súd vo vzťahu k úprave povinnosti odvolacieho súdu rozhodnúť vo veci podľa § 390 C. s. p. uvádza, že v predmetnej veci ide o prípad, kedy síce predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica z 27. novembra 2019, č. k. 16Cbi/2/2014-218, ako súdu prvej inštancie, bol už zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici z 20. augusta 2020, č. k. 43CoKR/19/2020-247, avšak k zrušeniu došlo z dôvodu, že na konanie v prvej inštancie bol výlučne príslušným súdom Krajský súd v Banskej Bystrici, ktorý vo svojom zrušujúcom uznesení zaviazal Okresný súd Banská Bystrica spor postúpiť Krajskému súdu v Banskej Bystrici. V uvedenom konaní preto nebola podľa najvyššieho súdu splnená podmienka, že rozhodnutie súdu prvej inštancie už bolo raz odvolacím súdom zrušené a vo veci opätovne konal súd prvej inštancie, keďže vo veci doposiaľ neprebehlo opätovné meritórne rozhodovanie tým istým súdom ako súdom prvej inštancie a najvyššiemu súdu je vec prvýkrát predložená ako súdu odvolaciemu. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodol ako súd prvej inštancie prvýkrát až rozsudkom, ktorého odvolací prieskum je predmetom tohto odvolacieho konania.

10. Vo vzťahu k ostatným odvolacím dôvodom najvyšší súd ich naplnenie nezistil. Odvolací súd sa stotožňuje s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie a aj so zisteným skutkovým stavom. Odvolací súd dôvod pre zrušenie rozhodnutia vzhliadol nie v nesprávnych skutkových zisteniach, ale v neprihliadnutí na zistené skutočnosti, ktoré následne neboli riadne zohľadnené ani v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e/ C. s. p. najvyšší súd uvádza, že žalovaný navrhoval doplnenie dokazovania pripojením trestného spisu. Súd prvej inštancie na pojednávaní 20. októbra 2021 predmetný návrh na doplnenie dokazovania zamietol a podľa názoru najvyššieho súdu za aktuálne ustáleného skutkového stavu aj vzhľadom na závery konštatované v tomto rozhodnutí, nie je oboznámenie sa s obsahom trestného spisu potrebné pre zistenie rozhodujúcich skutočností. Ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania žalovaný na pojednávaní dňa 20. októbra 2021 po výzve súdu neuviedol.

11. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

12. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je dovolanie prípustné (§ 419 a nasl. C. s. p.).